75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 164. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го ВЕРЕСНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 6, 1968 No. 164. VOL. LXXV

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 5 вересня, 1968

В АМЕРИЦІ

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАВЕР так видужав із своєї сьомої серцевої атаки, що лікарі в шпиталі Волтера Ріда вирішили не подавати бюлетеню про стан його здоров'я, хіба що сталося б щось надзвичайне у видужуванні пацієнта. До 24-го серпня Айзенгавер терпів на неправильне биття серця, яке часто билося дуже швидко, що загрожувало його здоров'ю, і тому лікарі тримали пацієнта на критичному списку. Лікарі відмовилися спекулювати, чи 77-річний Айзенгавер видужає настільки, що зможе вести нормальний спосіб життя. Вони заявили минулого тижня, що ще завчасно відповісти на це.

688 ОСІБ ЗГИНУЛИ НА ШЛЯХАХ І ВУЛИЦЯХ ЗСА під час трьох вільних від праці днів у зв'язку з Днем Праці. Цього року побито рекорд із 1966-го року. Преса підкреслює, що впродовж трьох днів у В'єтнамі від 6-ої години в п'ятницю 30-го серпня до півночі в понеділок 2-го вересня згинуло на 10 разів менше американців, як на шляхах цієї країни в автомобільних катастрофах. В Північній Дакоті під час зудару двох авт згинуло 8 юнаків і юначок. В Каліфорнії згинуло 58 осіб, в Іллиной — 52, Мишиґен — 46 і в Тексасі — 44. В Ню Йорку і в Пенсилвенії число вбитих виносить по 30 осіб.

ПОПУЛЯРНІСТЬ ПРЕЗИДЕНТА ДЖАНСОНА значно зменшилася, як про це свідчить опитування аґенції д-ра Ґеллупа. В серпні 1965-го р. 65 відсотків опитуваних заявляли, що вони схвалюють політику президента Джансона, в липні цього року 40 відсотків опитуваних були вдоволені з політики Президента, а тепер цей відсоток зменшився до 35-ох, і аж 52 відсотки заявляють своє невдоволення з того, що Джансон не кінчає війни у В'єтнамі. Цікаво, що і президент Труман втратив був популярість в 1952-му році тому, що вів війну в Кореї. Тільки 32 відсотки опитуваних влітї 1952-го року були вдоволені з політики Трумана. Це було на початку виборчої кампанії між кандидатами на президента Айзенгавером і Стівенсоном.

КАНАДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕЛЛІОТТ ТРУДО закликає всі провінційні уряди співпрацювати з центральним урядом, щоб поправити 101-річну Федеральну Конституцію Канади. Трудо промовляв вперше після виборів, що відбулися 25-го червня, на зборах Канадійського Правничого Товариства у Ванкувері, і казав, що конче треба змінити теперішню Конституцію. В цій промові прем'єр заявив, що буде заґарантоване право Французькомовної Канади на вживання своєї мови у всіх частинах Канади в новому законопроєкті, який уряд внесе до Парляменту. Двомовність в Канаді, казав Трудо, вимагатиме змін в таких деяких центральних інституціях, як Сенат. Тому всі провінції повинні цікавитися зміною Конституції.

У СВІТІ

ЧЕСЬКИЙ УЧЕНИЙ БІОЛОГ Д-Р ЯН КЛЯЙН ПЕРЕЇХАВ до ЗСА з Токіо, де він брав участь у міжнародному конґресі ґенетиків. Він просив в американській амбасаді в Токіо дати йому візу для студій в дослідному Інституті Мишиґенського університету і йому негайно дали візу. Кляйн, мабуть, вже залишиться в ЗСА.

ВАРШАВСЬКИЙ „КУРІЄР ПОЛЬСКІ" ПРОДОВЖУЄ кампанію проти проводу чеської компартії, який ніби вживає тільки тактичних ходів, щоб заспокоїти Москву, але насправді не вирікся своєї „антисоціялістичної" лінії. Названий польський сталінський часопис не ворожить довгого життя режиму Александра Дубчека в ЧСР. Польські сталіністи з найближчого оточення Гомулки не вдоволені нібито половинними заходами чеських лідерів, що їх роблять під натиском окупаційних військ. До речі: чеській пресі заборонено вживати слово „окупація" та писати про вмарш військ СССР, як про „інвазію".

АВСТРІЙСЬКА СОЦІЯЛ - ДЕМОКРАТИЧНА ПАРТІЯ ПЕРЕСТЕРІГАЄ уряд проти угодівства супроти Москви. Австрійські соціяльні демократи передбачають у своєму органі „Арбайтер Цайтунг", що совєтська амбасада у Відні вживатиме заходів в австрійському уряді, щоб той припинив моральну підтримку, яку дає ліберальному урядові в Чехо - Словаччині. Австрійські соціял-демократи потверджують своє становище — вороже супроти совєтської аґресії проти Чехо-Словаччини.

У ЖЕНЕВІ ВІДБУВАЄТЬСЯ конференція держав, що не мають атомової зброї. Західньо - німецький міністер закордонних справ Віллі Брандт виступив з вимогою, щоб всі держави склали й підписали спеціяльну міжнародну конвенцію із зобов'язанням — не користуватись силою при розв'язуванні міжнародних спорів і своїх політичних цілей та відмовитись від усяких погроз на адресу інших держав. Брандт ствердив, що заходи Західньої Німеччини, щоб осягнути кращі взаємини із комуністичними країнами Европи, зазнали поважного удару від совєтської аґресії проти Чехо-Словаччини. Брандт заявив, що Західня Німеччина мусить виждати ще, поки рішиться підписати договір проти поширення атомової зброї.

КОНТРОЛЬОВАНЕ РЕЖИМОМ В СИРІЇ РАДІО З ДАМАСКУ ЗАКИНУЛО Тунізії „зраду" арабських інтересів, при чому сирійці персонально атакують президента Тунізії Габіба Бурґібу. Пан-арабська конференція в Каїро причинилась тільки до загострення внутрішньо-арабських спорів: представник Тунізії вийшов з тієї конференції, бо йому не дозволили докінчити промови з критикою Єгипту.

ЛОНДОНСЬКИЙ „ТАЙМС" ОПРИЛЮДНИВ листа, що його державний секретар Апостольської Столиці кардинал Амлето Сіконіяні вислав різним західнім єпископам з закликом підпорядкуватися останній Енцикліці Папи Павла VI з 29 липня ц. р., в якій Папа підтримав давнє принципове становище Католицької Церкви проти штучного обмежування народин. Згадана Енцикліка породила поважну критику збоку різних не тільки світських кол, але й навіть деяких західніх духовників.

З ПАН-АРАБСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ У КАЇРО ВИЙШОВ демонстраційно представник Тунізії, заявивши, що немає глузду бути приявним на нарадах, де не дозволяється її учасникам свобідно висловитися. Цей представник Тунізії, її амбасадор в Лібії Таєб Багабані, вказував, як на сутню причину турбот арабського світу — панарабські верховодницькі амбіції Єгипту та його еґоцентричну й еґоїстичну політику. Йому перебивали й не дозволили закінчити промову.

В САЙҐОНІ ЗАКРИТО щоденник „Бінь Мінь" після того, як його видавці проголосили, що вони об'єднались з видавництвом щоденника „Сонг", що місяць тому був заборонений владою. „Бінь Мінь" мав 100.000 передплатників і належав до найпопулярніших південно - в'єтнамських часописів.

Конґрес почав працю, плянує реформу виборчої системи

Вашингтон. — 4-го вересня члени Конґресу зійшлися на додаткову сесію, щоб вирішити справу тих законопроєктів, які треба б ще цього року схвалити. Та в першому дні члени обох Палат не вирішували ще жадних законопроєктів, тільки говорили про те, що треба б конче змінити виборчу ординацію та поліпшити або зовсім скасувати систему Номінаційних Конвенцій, бо остання Демократична Конвенція в Шикаґо виявила, що Конвенції перестарілі в теперішньому часі і не виявляють дійсної волі виборців, хто мав би бути кандидатом на президента і віце-президента. Зміни виборчої системи домагаються представники обох партій, демократичної і республіканської. Республіканці тішаться з того, що демократи так осоромили себе в Шикаґо. Демократи похмурі, дебатують над тим, хто завинив, що так вийшло в Шикаґо: організатори, шикаґівська поліція чи юні демонстранти. Сенатор демократ із Луїзіяни Расселл Б. Лонґ оскаржує в спричиненні демонстрацій на Конвенції „людей Кеннеді", які хотіли не допустити до номінації віце-президента Гомфрі. Провідник республіканців в Палаті Репрезентантів Джеральд Р. Форд назвав Демократичну Конвенцію „доволі несмачним видовищем", за що прикликав його до порядку спікер Палати Джан МекКормек. Сенатор демократ із Вискансин Гейнард Нелсон вніс проєкт, щоб зорганізувати 30-членну комісію, яка опрацювала б нову систему номінації кандидатів на президента і віце-президента. Провідник демократів в Сенаті Майк Менсфілд пригадав, що він ще перед Конвенціями пропонував зміну виборчої системи.

400,000 осіб оваційно вітали Ніксона в Шикаґо

Шикаґо. - Республіканський кандидат на президента колишній віце-президент Р. М. Ніксон 4-го вересня почав виборчу кампанію після Конвенцій тріюмфальним в'їздом до Шикаґа, де його на вулицях міста вітали 600.000 осіб, як твердять Ніксонові прихильники, а поліція оцінює маси народу на 400.000. Сам Ніксон сказав, що це „найбільше число людей, яке його вітало в Шикаґо". Політичні спостерігачі думають над тим, чи вдасться Ніксонові здобути 5-го листопада Шикаґо — цю демократичну твердиню, яку він втратив був у виборах в 1960-му році в користь Джана Ф. Кеннеді. Під час вітання Ніксона в Шикаґо не було жадних заворушень, поліція поводилася чемно, що признають журналісти, які нарікають на шикаґівську поліцію під час Демократичної Конвенції. Були незначні демонстрації проти Ніксона. Демонстранти спокійно носили білі афіші і на запити журналістів відповідали, що ці без написів плякати означають Ніксона: „Він є ніщо, Ніксон є ніщо!" З Ніксоном була його дружина, його дві доні та внук президента Айзенгавера — Дейвід, який є нареченим Джюлії Ніксон. Дейвід Айзенгавер оповідав людям, що його дідусь Двайт Д. Айзенгавер вже не пригадує йому, щоб собі підстриг волосся, тільки каже йому, що цієї осени він повинен виконати „найважливішу річ — допомогти вибрати Ніксона на президента". З Ніксоном був і єдиний неґр — американський сенатор із Массачусетс — Едвард В. Брукс, який запевняв, що „Ніксон зробить все, щоб скінчити війну у В'єтнамі".

Демократичні провідники з песимізмом дивляться на можливість перемоги Гомфрі

Вашингтон. — Демократичні провідники в цілій країні з глибоким песимізмом дивляться на те, чи зможе цього року виграти президентські вибори віце-президент Гюберт Гомфрі разом із сенатором Едмундом Москі. Ці провідники турбуються цим, що Демократична Партія розбита. Кореспонденти щоденника „Ню Йорк Таймс" перевели опитування в 40 стейтах і ствердили, що мало є таких стейтів, які міг би здобути Гомфрі, коли б вибори відбувалися тепер. Кандидат так званої третьої партії, колишній демократ із Алабами Джордж С. Воллес має запевнену перемогу у вісьмох або дев'ятьох стейтах. Звіти з 12-ох інших стейтів говорять про перемогу Ніксона, який дуже сильний на Середньому Заході — в Іллиной, Вискансин, Міннесоті, та Огайо, і на Заході — в Каліфорнії та Ореґоні. Стейти Ню Йорк, Ню Джерзі і Пенсилвенія — не певні. Теперішні опитування зовсім не свідчать про це, що демократи програють вибори 5-го листопада, вони виявляють теперішні настрої, два місяці перед виборами.

РІДНА ШКОЛА І КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМ. ЮРІЯ ЛИПИ

Торонто. — У четвер 5 вересня розпочалось навчання у Рідній Школі ім. Юрія Липи, для дітей від 1 до 6 кляси, а Курси Українознавства розпочинають працю з 7 вересня, від 9-ої г. ранку. Рідна Школа і Курси Українознавства працюють при Осередку СУМ, на 83 Крісті вулиці.

Захід занепокоєний аґресивними замірами Совєтів в Европі

Вашингтон. — У середу 4 вересня відбулася тут дво-і-півгодинна конференція Крайової Ради Безпеки під головуванням президента Джансона. У тій нараді взяли участь також директор Центральної Розвідчої Агенції Ричард Гольмс і голова Дорадчої Ради в справах закордонної розвідки генерал Максвелл Тейлор, як також прилетів до Вашингтону на ту нараду, перервавши свою передвиборчу кампанію, віце-президент Гюберт Гомфрі. Хоча не проголошено з тієї конференції ніякого комунікату, проте всі газети одностайно погоджуються, що скликано її у зв'язку з совєтською збройною інтервенцією в Чехо-Словаччині та пересуненням совєтських військ над чесько-німецький кордон. Найближчі дорадники президента Джансона — за твердженням преси — поділені на тих, які поручають не придавати надто великого значення цим останнім совєтським ходам і продовжувати політику „будування мостів" Америки до комуністичних держав, — інші знову перестерігають проти леґковаження совєтського аґресивного імперіялізму і дораджують поставити на перше місце турбот американської закордонної політики справи Европи. Найбільш в Західній Европі стривожена Західня Німеччина. Західньонімецький канцлер запросив до себе американського амбасадора Генрі Кебота Ладжа і поінформував його, між іншим, що за інформаціями західньо-німецької розвідки — Совєти пересунули до Східньої Німеччини сім нових дивізій, при чому шість з-посеред них заступили ті дивізії, які вмаршували були до Чехо-Словаччини, а одною побільшено совєтський збройний стан в Східній Німеччині до 21 дивізії. Три совєтські дивізії стоять тепер вздовж кордону між Чехією і Західньою Німеччиною. Постійна Рада НАТО в Брюсселі рішила докладно перевірити військово-політичну ситуацію в Середній Европі. З'єднані Стейти плянують відіслати назад до Західньої Німеччини частину з 34,000-го війська, що його ЗСА відтягли відтіль в минулому році. В усякому разі не буде ніякого дальшого зменшення американських збройних сил в Европі. На середу 5 вересня призначено нараду президента Джансона з викликаним із Москви амбасадором Лювеллином Томпсоном. Західні військово-політичні кола не виключають, що СССР таки вмаршує до Румунії, всупереч облудним заявам совєтських вожаків.

Гарриман повчає в'єтнамських комуністів, як розуміти Америку

Париж. — В середу 4 вересня відбулося в Парижі 20-те з черги засідання конференції педставників ЗСА і Північного В'єтнаму. Голова північно - в'єтнамської делеґації Хуан Туі знову гостро атакував американську політику, покликавшись цим разом на недавню конвенцію Демократичної партії в Шикаґо. Американський уряд — казав він — не змігши іншими способами приборкати опозиції „соток тисяч" американців, невдоволених політикою президента Л. Б Джансона, вхопився терору супроти своїх громадян. Хуан Туі покликався на демократичного сенатора Абрагама Рібікоффа з Коннектикату, який поведення шикаґівської поліції назвав „методами ґештапо". Голова американської делеґації Аверрел Гарриман перестеріг знову комуністів проти фальшивого розуміння американських відносин і американської політики. Він пригадав слова Вінстона Черчила, що ніхто з чужинців не може правильно розуміти політики іншої держави, а мало є таких власних громадян які її розуміють. А. Гарриман поручив в'єтнамським комуністам уважно перечитати плятформи обох американських політичних партій і тоді вони зрозуміють, що обидві партії хочуть мира, але не такого, який був би опертий на нагороді для аґресора. А. Гарриман знову завдав північно-в'єтнамським представникам питання: що Північний В'єтнам діятиме, коли ЗСА припинять всі налети проти нього? Комуністи відповіли своїм давнім твердженням, що ЗСА мають припинити всі налети беззастережно. А. Гарриман перестеріг теж північних в'єтнамців проти продовжування терору проти відкритих південно-в'єтнамських міст і їх цивільного населення а на відповідь комуністів, що вони мають право всіма способами боротися проти „американської аґресії", Гарриман з притиском заявив їм, що Північний В'єтнам не має права тримати своє військо на території Південного В'єтнаму і не має права воювати важкою зброєю проти цивільних мешканців Південного В'єтнаму.

РОЗВАЖАЮТЬ ВОЯКІВ СССР В ЧЕХІЇ

Прага. — З Москви прибула до Чехо-Словаччини 56-членна танцювально-співоча дружина, яка влаштовує 90-хвилинні вистави для совєтських вояків з окупаційних військ. Вступ на такі імпрези вільний — і закордонні кореспонденти скористали з нагоди, щоб ствердити наочно надзвичайно низький мистецький рівень тих імпрез, пристосований до примітивного смаку совєтських вояків. Чехи бойкотують ті імпрези. Та московська дружина роз'їжджатиме по всіх чеських і словацьких містечках, біля яких таборують совєтські вояки.

Д-Р Б. ГНАТЮК ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ОДВУ

З'ЇЗД ОДВУ ЗА ПОЛІТИЧНУ КОНСОЛІДАЦІЮ В УРЯДІ ТА ГРОМАДСЬКУ ЄДНІСТЬ У СИСТЕМІ УККА

Лігайтон, Па. (ПС). — У днях 31-го серпня та 1 і 2-го вересня 1968 р. на власній Оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні, Па., відбувся 29-ий Ювілейний З'їзд Організації Державного Відродження України (ОДВУ) під знаком 40-річчя існування й діяльности цієї організації.

Відкриваючи З'їзд, Голова Центральної Управи ОДВУ проф. д-р Богдан Т. Гнатюк привітав, під оваційні оклики учасників, Президента Української Народної Республіки в екзилю п. Миколу Лівицького, який палко вітав З'їзд від Державного Центру УНР й апелював до посилених намагань завершити консолідацію всіх українських національновизвольних сил в ДЦ УНР. Від Секретаріяту СКВУ вітав З'їзд його Генеральний Секретар п. Микола Плав'юк, а від УККА проф. д-р Матвій Стахів. Від Українського Народного Союзу склав привіт заступник головного предсідника інж. Степан Куропась, від Українського Робітничого Союзу його голова п. Антін Батюк, а від СУК „Провидіння" його заступник голови д-р Олександер Білик. На З'їзд наспіли привіти від Митрополитів і Владик наших Церков і багатьох організацій та установ.

Наради З'їзду започатковано молитвою, яку провів о. шамб. Тиханський і вони проходили під кермою президії у складі д-ра В. Комаринського, інж. Степана Куропася та проф. Якова Кльованого. Секретарювали проф. С. Стецик і проф. А. Копистянський.

По заслуханні звітів проведено основну дискусію і прийнято ряд постанов, між ними одностайне рішення З'їзду про моральну й матеріяльну піддержку для Державного Центру УНР і заклику до повної політичної консолідації усіх українських національно - визвольних сил у його рямках, як також про дальші намагання ОДВУ привернути повну консолідацію всіх українських національних суспільно-громадських організованих сил у рямках Українського Конґресового Комітету Америки.

У третьому дні З'їзду, на внесок ред. Михайла Панасюка від обраної З'їздом Номінаційної Комісії, обрано керівні органи ОДВУ у такому складі:

а) Центральна Управа: почесний голова — проф. д-р Олександер Грановський; голова ЦУ ОДВУ — проф. д-р Богдан Т. Гнатюк;

(Закінчення на стор. 3-ій)

Появився 22-ий зошит словникової Енциклопедії Українознавства

Сарсель. — В половині серпня ц. р. вийшов з друку 22-ий зошит словникової частини „Енциклопедії Українознавства", що її видає Наукове Товариство ім. Шевченка в Европі за головною редакцією проф. Володимира Кубійовича. Охоплює цей новий зошит, другий із п'ятого тому, гасла на літеру Н. починаючи від Северина Наливайка до Низького Бескиду. Із більших статтей в зошиті вміщені гасла про Наполеоніду, Юрія Нарбута, народну драму, народну медицину, „Народну торгівлю", народну усну словесність, народне будівництво, народне господарство України 1940-1965, народне знання, народне мистецтво, Народний Дім у Львові, народний календар, народний секретаріят, народний танок, народництво, народовців, натуралізацію, історію науки в Україні, Наукове Товариство ім. Шевченка, наукові товариства, нафтову промисловість, нафтові родовища України, націоналізацію, націоналізм, національну політику КПСС, національну українську територію, національний дохід, національний склад людности українських земель, національні меншості, Національно - Демократичну Партію, національно - персональну автономію, Юрія Немировича, неоклясиків, НЕП, Івана Нечуя-Левицького та ін. Авторами цих статтей були: І. Бакало, В. Бандера, Ю. Бойко, І. Витанович, В. Голубничий, О. Горбач, С. Гординський, В. Косик, Б. Кравців, В. Кубійович, В. Лев, І. Лисяк - Рудницький, В. Маркусь, В. Мудрий, О. Оглоблин, М. Пастернакова, В. Плющ, С. Процюк, В. Ревуцький та ін.

Ікер, Микола Понеділок і Еко матимуть авторські виступи на ювілеї „Свободи" в Дітройті

Дітройт, Міш. (В. П.) — Ювілейний Комітет для відзначення 75-ліття „Свободи" в Дітройті, зложений з Окружного Комітету відділів УНСоюзу та культурно-громадського Клюбу, що його очолює маестро Едвард Козак, закінчує підготову програми Ювілейного Концерту, що відбудеться у неділю, 6-го жовтня 1968 року о годині 3-ій по пол., у залі Українського Народного Дому при вул. Мартін ч. 4655.

У програму концерту включено авторські виступи відомих письменників - гумористів Івана Керницького-Ікера, Миколи Понеділка та Ека. Головну промову виголосить головний редактор „Свободи" Антін Драган. Вокально - мистецьку частину програми виконають тріо УМІ та Український Танцювальний Ансамбль, під керівництвом Йоанни Кульчицької.

Ювілейний Комітет у 75-ліття „Свободи" це перша у сезоні загально - громадська імпреза в Дітройті.

ТРАДИЦІЙНИЙ „ДЕНЬ УНС" НА СОЮЗІВЦІ ВІДБУДЕТЬСЯ 14 І 15 ВЕРЕСНЯ У 75-РІЧЧЯ „СВОБОДИ"

Союзівка, Кергонксон. — Сімдесят п'ять років тому, точно 15-го вересня 1893-го року появилося в Джерзі Ситі перше число „Свободи", яка вже видвигнула ідею створення Українського Народного Союзу та опісля стала його офіціяльним органом. Цій замітній події буде присвячений цьогорічний традиційний вже „День Українського Народного Союзу", що відбудеться на цій оселі УНСоюзу точно у 75-річчя „Свободи", в суботу і неділю 14 і 15-го вересня. У мистецькій програмі того Дня виступить уперше по цей бік ріки св. Лаврентія славний вже своїми виступами в Канаді дівочий хор „Веснівка", що складається із студенток курсів українознавства свято-миколаївської школи в Торонті під диригентурою Квітки Галини Зорич-Кондратської. Хор має у своєму складі 65 співачок. Після врочистої ювілейної програми відбудеться також традиційний фестиваль із вибором „Міс Союзівки" на 1969-ий рік. Ця найбільш атракційна для молоді програма цього року матиме ще більшу атракцію, бо до змагань за корону красуні Союзівки стануть усі 13 „кральок тижня", що були на таких обрані впродовж вакаційного сезону цього року. Подробиці всіх цих урочистостей і атракцій будуть подані в дальших оголошеннях.

Дівочий хор „Веснівка"

В школах ЗСА в цьому році навчаються 57.6 мільйонів учнів і студентів

Вашингтон. — Секретар здоров'я, освіти й добродійности Вілбур Дж. Коген поінформував президента Л. Б. Джансона, що в цьому шкільному році 1968-1969 в школах цієї країни навчаються 57.600.000 учнів і студентів. Видатки на всі школи, державні, стейтові, міські й приватні, в цьому році збільшаться на $ 3.9 більйона і винесуть $ 58.5 більйона. Число учителів в школах і коледжах збільшиться на 120.000 і виноситиме 2.700.000. Федеральні витрати на шкільництво від 1963-1964 шкільного року до 1967-1968 шк. року збільшилися на 250 відсотків — із $2.3 більйона до $8.1 більйона. Коли взяти до уваги державні позички на шкільні цілі і для студентів, видатки на вишкіл учителів та інші подібні витрати, то федеральна допомога шкільництву в цьому шк. році 1968-1969 дійде майже до $ 12 більйонів.

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Еґнію і Москі

На республіканській конвенції в Маямі Біч обрано — на пропозицію президентського кандидата Ричарда Ніксона — кандидатом на віце - президента губернатора стейту Мериленд, 50-річного Теодора Спіро Еґню. В коментарях на тему, чому Ніксон з-посеред численних видатних республіканських діячів із відомими в цілій Америці прізвищами вибрав саме Теодора С. Еґню, мало відомого поза його стейтом, вказувалось на головну ціль Ніксона — зберегти єдність у Республіканській партії, що їй могло б пошкодити обрання політика може й популярнішого, проте надто тісно пов'язаного з одним із партійних крил — консервативним або ліберальним. Однак, коли на демократичній конвенції в Шикаґо обраний на президентського кандидата Гюберт Гомфрі запропонував на віце-президента 54-річного сенатора з стейту Мейн Едмунда Сикстуса Муску, стали яснішими критерії, якими керувалися обидва президентські кандидати у виборі тих осіб.

Теодор Спіро Еґню — син власника ресторану, що прибув до ЗСА 1897 року у віці 21 року з Греції і змінив своє важке для вимови американцями прізвище Анаґностопульос на Еґню. Однак, його син, що став в Америці адвокатом, виборним урядовцем у повітовій самоуправі Балтиморського повіту, губернатором Мериленду і врешті кандидатом на віце - президента ЗСА, зберігає далі тісні зв'язки з грецькою національною групою, членами якої є деякі видатні особи з світу фінансів і мистецтва.

Едмунд Сикстус Москі, так само за фахом адвокат, колишній посол у стейтовій леґіслятурі Мейну, після того губернатор і сенатор того стейту, тепер кандидат на віце-президента ЗСА, є сином польського іміґранта, кравця Марцішевського, який змінив своє прізвище на Москі на суґестію урядовців з Уряду Іміґрації. Едмунд Муску — католик і зберігає зв'язки з польською національною групою.

Таким чином, як бачимо, президентські кандидати обох американських партій шукали на своїх найближчих співробітників - заступників представників національних груп. Національні групи в ЗСА мають впливи і втішаються пошаною. І люди на найвищих становищах не цураються признаватись до них.

Без змін

„Царську Росію справедливо називали тюрмою народів, — стверджує київська „Молодь України" з 21 серпня ц. р., — багато її націй і народностей були безправними, принижувалися".

Так було в минулому. А що ж тепер? Совєтська преса постійно приходить до оптимістичного висновку, мовляв, „піввіковий досвід свідчить, що лише соціялізм забезпечує справжню рівність, свободу і братерство всім націям".

Після революції 1917 року на території розваленої царської Росії постали незалежні демократичні держави, в тому числі й Українська Народна Республіка. Комуністи, наслані Леніним з півночі, зліквідували ті молоді державні національні організми, щоб на їх попелищах Москва могла відновити власну імперію — СССР. В грудні 1922 року відбувся перший „всеросійський з'їзд совєтів" ,на якому обговорено питання про створення СССР, але аж у січні 1924 року, здушуючи національний опір, Москва таки створила Совєтський Союз. Після того ЧК, ГПУ, НКВД, КҐБ винищували й винищують усіх тих, хто наважується заявити, що кожний народ має право жити власним життям, без вказівок з імперського центру Москви.

Твердження совєтських партійних „науковців", мовляв, в СССР розв'язане національне питання — наскрізь фальшиве. Москва намагається „розв'язати" його так, як Гітлер „розв'язував" жидівське: народовбивством. На території царської Російської імперії жили 101 нація і народність, які нічого спільного не мали з Росією-Московщиною, з її мовою, культурою, економікою. Завойовані в різні часи, вони продовжували жити своїм життям, хоч царат і платив по кілька рублів за „обрусєніє" кожного „інородца". Тепер в СССР є 15 „союзних республік", кілька автономних республік, в самій Російській Федерації є 10 автономних областей і країв — а де ж поділись майже сотня інших народів і народностей? Що сталося з остяками, воґулами, ойротами та іншими народами Сибіру? Скільки народів уже проковтнула русифікація? Чому в Мордовії караються українські патріоти? Чому цього місяця Москва зліквідувала ще одно „міністерство" в УССР?

Національне питання може бути розв'язане лише на руїнах московської імперії.

В. Чапленко

СТРАШНА ПРАВДА ПРО УКРАЇНУ

(1)

Після потоку менших розміром статтей, пересланих у вільний світ з „в'язниці народів", з т. зв. „Радянського Союзу", після „Звіту" делеґації канадійських комуністів, що перевірила на місці важке становище українського народу[1], збірки матеріялів „Лихо з розуму", що її упорядкував В. Чорновіл, та книжки І. Коляського „Освіта на Україні", до нас дійшла тепер ціла наукова монографія Івана Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?", що вийшла цього року в Мюнхені, у в-ві „Сучасність". Викривальну силу всіх цих статтей та книжок збільшує те, що їх написали не якісь там „українські буржуазні націоналісти", а справжні комуністи, та ще й з позиції марксизму - ленінізму.

Праця Івана Дзюби написана в такому ж характері, як і книжка І. Коляського, але з багато ширшим охопленням фактичного матеріялу. Звичайно, це останнє не применшує вартости книжки Коляського, а тільки доповнює її. Крім того, той факт, що ці дві незалежно одна від одної написані книжки викривають ті самі злочини Москви супроти України, ще збільшує правдивість вміщеної в них інформації.

Про книжку Івана Дзюби можна сказати, що це науково - публіцистична праця, бо в ній автор, з одного боку, виступає як сумлінний, озброєний солідними знаннями дослідник, а з другого — як палкий публіцист-патріот, який з усією силою свого не абиякого публіцистичного хисту, не раз з убивчою іронією викриває цинізм московського великодержавного шовінізму - імперіялізму, що ще й досі офіційно називається ленінською національною політикою. У такому поєднанні науковости й публіцистичности можна добачати якийсь зв'язок книжки Івана Дзюби з книжкою В. Шахрая „До хвилі". Але Дзюба ні разу цієї книжки не згадує, можливо, що це тільки збіжність, що її породили аналогічні історичні умови.

Називаючи явища т. зв. „радянської" дійсности їхніми назвами, Іван Дзюба викриває забріханість казенної большевицької фразеології, що в ній русифікація називається „дружбою народів", свідоме, кероване з Москви перемішування народів — „обміном кадрами" тощо. У самій назві книжки „Інтернаціоналізм чи русифікація?" є вже натяк на цей спосіб викривання большевицького фальшу: у них і слово „інтернаціоналізм" означає фактичну русифікацію.

Як пише Іван Дзюба в передмові - листі до П. Шелеста і В. Щербицького, написання цієї праці викликала „тривога, якою переймається дедалі ширше коло української молоді" і яка „є неминучим наслідком серйозних порушень національної політики, точніше, цілковитої ревізії ленінської національної політики партії, ревізії, що її здійснив у тридцятих роках Сталін і продовжував Хрущов в останнє десятиліття" (стор. 28). Пов'язав він цей виступ і з численними арештами української інтеліґенції, що саме тоді, в першій половині 60-их років, хвилями прокотились по Україні.

Як людина, озброєна знаннями (він закінчив філологічний факультет Донецького педагогічного інституту та аспірантуру при Інституті літератури ім. Т. Шевченка в Києві), Іван Дзюба оцінює сучасну національну політику большевиків у світлі боротьби революціонерів попередніх поколінь за свободу народів у царській Росії, згадує діяльність і наводить відповідні висловлювання Герцена, Чернишевського й інших, тих, що їх сучасні володарі „Радянського Союзу" офіційно визнають за своїх ідеологів, але їхніх заповітів не виконують.

З цією ж метою наводить він і висловлювання на ввесь світ відомих педагогів (Дістервеґ, Ушинський) мовознавців (О. Потебня), політиків тощо, як не забуває, зразуміла річ, і Маркса, Енґельса та Леніна, теоретичні висловлювання яких є основою в його арґументації. Використовує він і численні постанови РКП(б), зокрема її XII з'їзду, тепер цілковито „забуті". А основна схема його міркувань — викривання суперечности не тільки між цими давнішими теоріями, а й сучасними брехливими висловами типу „дружба народів", „рівність усіх народів", з одного боку, і фактичною русифікацією — з другого. У зв'язку з цим він нагромаджує цілу гору фактичного матеріялу, що криком кричить про жахливу несправедливість і звірячу жорстокість московського імперіялізму.

Цей матеріял він розглядає у відповідних розділах, що з них кожен являє собою закінчену цілість, а розділів у книжці чотирнадцять. Здебільшого заголовки цих розділів говорять і про їхній зміст, як от „Важливість і місце національного питання", „Українізація та її розгром", „Розрив між теорією й практикою" тощо. Усі розділи книжки написані змістовно, щиро, з переконливою арґументацією, та чи не найважливіший з них розділ X, що має заголовок „Русифікація і механізм русифікації", в якому він чи не вперше після доби сталінського терору (якщо не рахувати моїх праць та статтей про національно - мовну політику большевиків, опублікованих у вільному світі, яких він через те не міг знати) соціологічно з'ясував ті соціяльно - політичні умови большевицької дійсности, що з фатальною неминучістю доводять до денаціоналізації поневолених народів.

Текст цього розділу ділиться на менші підрозділи з окремими заголовками. Автор насамперед визначив, що таке механізм русифікації. „Фактична нерівність навіть при формальній рівності неминуче веде до русифікації і є її могутньою рушійною силою", — пише він. — „Одночасно механізм цієї нерівности є „матеріяльним" механізмом русифікації". І далі: „Другою, ідеологічною та психологічною силою русифікації є російський великодержавний шовінізм. Він складає „психологічний" механізм русифікації, її „душу". І він зразу ж згадує про те, що „в ленінські часи... партія кваліфікувала й засуджувала такі явища, які сьогодні кваліфікують як успіхи політики дружби народів (наприклад, коли українці зрікаються своєї національности й мови, коли батьки віддають своїх дітей до російських, а не українських шкіл і подібне") (стор. 168).

Далі він перелічує чинники русифікації: державний і господарський апарат, армія, міста, партійне, комсомольське, профспілкове та інше суспільно - громадське життя, діловодство в установах, вища й професійна освіта, ремісничі школи, середня освіта й школи, дитячі садки й ясла. Кожний із цих чинників він розглядає в історичному пляні — як чинила партія за лінінських та перших поленінських часів і як чинить тепер та визначає їхню, тих чинників, русифікаційну ролю нашого часу.

От про державний та господарський апарат він пише, що це „один із головних і найдійовіших важелів русифікації". Про армію каже, що вона „поза обговоренням" у цьому розумінні, хоч у 20-их роках були спроби творити українські військові частини. Міста — це „гігантська русифікаторська „м'ясорубка", і „останнім часом русифікація невблаганно наповзає вже й на менші містечка, сільські районні центри тощо", а українець „почуває себе в місті на Україні, як на чужині" (стор. 238). „Все офіційне, партійне тощо життя, „за рідкими винятками" ведеться російською мовою". Ті „окремі винятки" — це ювілеї Т. Шевченка, урядові прийняття, мітинґи, що мають характер „публічно-репрезентаційних акцій", і вони мають „вимушений або й оперетковий характер".

Це останнє його твердження можна розуміти, слухавши передачі Київського радіо для українців, що проживають за кордоном. У цих передачах по-українському говорять навіть міністри, але часті явища акання (наприклад, у вимові міністра сільського господарства Дорошенка, в письменника М. Бажана) свідчать про те, що звичною, діловою мовою для людей є російська мова. Про це ж таки свідчить і те, що представники УССР за кордоном говорять між собою по - російському. „Вища, середня технічна освіта, професійне навчання скрізь і всюди велися і ведуться російською мовою".

(Закінчення буде)

[1] Пізніше ці комуністи проголосили, що ніякої русифікації там немає, але того, що їхня делеґація написала у „Звіті", заперечити вже не можна.

„ВИ СЛУХАЄТЕ УКРАЇНСЬКУ КАТОЛИЦЬКУ РАДІОГОДИНУ..."

(Шестиріччя українського радіомовлення в Дітройті)

Заголовок взято зі слів, якими кожної суботи від 25 серпня 1962 р. починає спікер Радіо WJLB у Дітройті передачу українською мовою. Цим спікером є о. д-р Ґавліч, що рівночасно є душею Української Католицької Години оо. Василіян. Після першого року існування, коли програма тривала лише півгодини, продовжено її до цілої години — від 2-ої до 3-ої по полудні.

Радіомовлення не є новиною в діяльності оо. Василіян. Уперше почали вони його в 1944 р. в Ню Йорку, під проводом о. П. Пащака, а від 1948 р. в Шикаґо — під проводом о. д-ра В. Ґавліча. Коли тамошня катедра св. Миколая стала осідком нового Єпископа Кир Ярослава, перенесено оо. Василіян до Дітройту, до парохії Непорочного Зачаття, і вже тоді вони думали про відновлення радіомовлень в цьому місті. Сталося так, що єдина тоді українська радіопередача втратила свого власника та спікера, З. Тарнавського, і на прохання дружини Покійного, за згодою менаджера радіостанції WJLB, перейняли цю важливу справу оо. Василіяни. З того часу радіомовлення знову стало на послуги наших національних справ, але рівночасно справ релігії і Церкви.

Зацитуємо перші програмові слова, що їх 25 серпня 1964 р. сказав о. д-р Ґавліч:

„Головним завданням радіомовлення отців Василіян буде ширити Божу Правду і дбати про збереження релігійних та культурних надбань українського духа... Ми будемо старатися служити в ім'я Христа всім людям доброї волі. Ми будемо старатися підкреслювати все те, що об'єднує, а уникати всього того, що нас роз'єднує. Це все матиме одну велику ціль: скріпити нашу велику християнську родину, якою є кожна парохія, і гуртувати її довкруги своїх душпастирів..."

Радіопередачі оо. Василіян направду зразково опрацьовані, приступні, цікаві і виголошуються з досконалою дикцією літературною мовою. Не тільки о. д-р В. Ґавліч говорить на хвилях етеру до громадян, спрагнених почути Божу і національну правду. Іноді заступає його о. Ігумен І. Лотоцький, о. П. Пащак або о. Я. Марнич. О. Пащак має в кожній передачі своїх 10 хвилин, протягом яких говорить по-англійськи до тих, що українську мову розуміють слабо, або й зовсім не розуміють. Це здебільша молодше покоління старих еміґрантів, а також, на жаль, немало дітей нової еміґрації.

У своїй релігійній і національній тематиці порушує о. д-р В. Ґавліч загальні і спеціяльні питання завжди так, що вони виховують і духово збагачують слухачів. Він обговорює історичні події, особливо з новішої історії України, відзначає національні свята, таврує комуністичне панування на українських землях, згадує актуальні факти. Часто виступають на радіо учні парохіяльних шкіл, початкової і вищої, з деклямаціями, зі сценаріями, написаними вчителями цих шкіл, найчастіше пані І. Тарнавською, що виявляє в цьому не абиякий талант. Раз чи двічі на рік влаштовують парохіяльні школи, награні на стрічках, концерти, які прикрашують авдиції. Ось так кантата „В тіні Христа", відспівана на цьогорічному концерті, присвяченому св. Йосафатові, не лише в Дітройті, але також у Торонті, повторена на радіогодині, справила сильне враження навіть на тих, що чули її в концертовій залі.

Повні патріотичного звучання авдиції з приводу роковин 22 січня (особливо останньої, в 50-річчя Української Революції), Листопада, Крут, або присвячені Шевченкові, Лесі Українці і іншим світочам української літератури чи історії, завжди підносять на дусі слухачів і мають велике виховне значення. Релігійні та світські програми переплітаються музикою і співом з платівок, старанно і змістовно дібраних. Все це закінчують церковні повідомлення, вісті про громадські імпрези, приватні побажання, смертні випадки і датки, що їх склали на потребу радіогодини слухачі та організації.

Отці Василіяни розуміють, яке велике значення має зв'язок через етер із слухачами, зокрема зі старшими, хворими, релігійно байдужими, національно несвідомими, і тому мають на свої програми живі відгуки вдячних слухачів, численні листи, а передусім грошові пожертви.

На заклик о. д-ра В. Ґавліча скласти у 5-річчя Української Католицької Радіогодини, в „Році Віри", пожертви на видання чергового тому „Записок ЧСВВ", які появляються під редакцією архимандрита о. Ат. Великого в Римі, знайшлося 28 меценатів, які вплатили на цю фундацію від 20 до 100 долярів. І ось через рік, цими днями прийшов перший примірник великого тому, що доповнює колекцію томів з витягами із папських архівів усього того, що стосується історії України п. н. Litterae Nuntiorum Apostolicorum (Листи апостольських Нунціїв з представленням історії України). У цьому 374-сторінковому, 12-му з черги, томі вміщено листи нунціїв з Варшави (найбільше), Відня, Больонії, Риму, Кольонії, Анкони, навіть зі Львова, писаних у рр. 1670-1674. Витяги з тих листів подані в ориґіналі латинською мовою, і страшно стає, коли прослідкуєш тільки тих п'ять років воєнних подій на українських землях, поділених в Андрусові між Польщею, -за козацьких гетьманів П. Дорошенка, М. Ханенка і Д. Многогрішного, а з польської сторони І. Собєського та ін.

В цьому томі подані мапи: України, Риму 1678 р., Червоної Руси, Поділля і Волині, Венеції 1701 р., Центральної України, Венеції 1781, Київського Палетинату, частини України (на обох берегах Дніпра написано великими літерами „Україна", місто видання не вказано), України за Дніпром (теж місця не вказано).

Приємно прочитати у „Вступі" до цих „Листів" українською мовою про радіогодини оо. Василіян, про ініціятора і директора о. д-ра Ґавліча, про „неструдженого" англомовного спікера о. П. Пащака, про о. ігумена Лотоцького і інших співробітників. Згадано також учнів обох парафіяльних шкіл „за вкладання в ці духові бенкети своєї душі, своїх голосів, своїх знань", і врешті — „признання і подяка всім, кому перемога духа на нашій землі і в нашій громаді лежить на серці"... А на окремих двох сторінках виписано прізвища всіх жертводавців.

Отцям Василіянам, що стільки труду вкладаючи в апостолярну службу для слави Божої і добра української нації, знаходять можливість працювати у радіоділянці, українці Дітройту і Мишиґену в 6-річчя Радіогодини висловлюють свою глибоку вдячність.

В. Несторович

Сторінки совєтських газет залиті „листами трудящих"

Київ. — У цей важкий і принизливий час окупації совєтськими військами Чехо-Словаччини, сторінки совєтських газет переповнені вістками про те, що „народ ЧССР" нібито підтримує у всьому заходи Москви, і лише окремі „одщепенці" протестують проти окупації. Совєтська преса з дня на день друкує десятки й сотні „листів від трудящих" з цілого СССР, які картають „зрадників соціялізму в ЧССР та західніх імперіялістів" і заявляють, що вони „навіки з комуністичною партією". Для прикладу передруковуємо один і таких стереотипних „листів", опублікований в „Молоді України" з 29 серпня, під наголовком „Відсіч реакції", з підписом якоїсь Ануфрієвої... з Києва: „З величезною увагою ми слухали по радіо Комюніке про переговори. Вірні своєму інтернаціональному обов'язкові комуністична партія, совєтський уряд, народи СССР робили і роблять усе необхідне для зміцнення соціялістичної системи в цілому і кожної її ланки окремо. Ми не можемо залишатися байдужими, коли над соціялістичною Чехословаччиною нависла загроза з боку контрреволюційних, антикомуністичних сил, що вступили в злочинну змову з імперіялістичною реакцією. Заходи, намічені під час переговорів у Москві, допоможуть чехословацькому народові відстояти свої завоювання, добитися нових успіхів у будівництві соціялізму. Підсумки переговорів відповідають корінним інтересам соціялістичних держав у відстоюванні європейського миру проти сил мілітаризму, аґресії і реваншу, які не раз ввергали народи Европи у війну. — О. С. Ануфрієва, Герой Соціялістичної Праці, розкрійниця Київської фабрики No. 6." Подібні „листи" печуться тепер в усій совєтській пресі.

ЛИСТИ ЗАСУДЖЕНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЮРИСТІВ

(5)

А щоб було ясніше, чому нас зробили зрадниками Батьківщини, слід коротко сказати, що за люди і якими методами вели вони як попереднє, так і судове слідство. Так, зам. прокурора по Львівській обл., який здійснює нагляд за органами слідства Львівського КДБ Старіков — російський шовініст, наш слідчий відділення Львівського КДБ Сергадєєв — теж стопроцентовий русифікований шовініст; обом попереднім ні в чому не уступають ст. слідчий Львівського КДБ Денісов, слідчий Володін, а також і русифіковані українці, слідчі Клименко, Чорний і другі. Вони прожили на Україні десятки років, а української мови так і не вивчили, і не тому, що це їм тяжко, а тому, що вони її цілком ігнорують. А тому слідство велося рос. мовою, чим порушено ст. Конст. УРСР і ст. 19 КПК УРСР, бо вони не хотіли „портить русской речи собачьим наречием".

Прокурор Старіков дійшов до такої наглості, що з відкритою зухвалістю чванився перед Боровницьким своїм незнанням української мови, що українська мова недостойна бути державною мовою, що українська нація не здібна мати свою державність, а тому Б. Хмельницький віддав Україну під рос. державність, а тому у 1922 р. Україна ввійшла в склад СРСР. Абсолютно нічим від них не відрізняється і нач. Львівського КДБ Шевченко.

Усі вони називали нас бандитами, головорізами, відщепенцями і чіпляли нам ряд ярликів, як ярих націоналістів і т. д.

А коли доходило питання про право виходу України із складу Союзу РСР згідно ст. ст. 14 і 17 Конституції УРСР і СРСР, то усі згадані людці заявляли нам, що ми освічені люди і не повинні притворятися наївними простаками, бо згадані ст. ст. Конституцій поміщені не для практичного використовування, а вони існують більше для світу, що ніби український нарід раз і назавжди вирішив долю України ще в 1922 р., об'єднавшись в СРСР, і нас він на таке не вповноважував, бо українському народові вихід не вигідний і не потрібний і т. д.

Прокурор Старіков, нач. слідчого відділу Сергадєєв і ст. слідчий Денісов заявляли Лук'яненку і Віруновi, що коли б і дійшло до того, що більшість укр. народу виявила бажання вийти із складу Союзу РСР, то рад. уряд не зупинився б перед приміненням збройних сил для затримання України в складі Союзу РСР.

Крім того, на протязі усього попереднього слідства порушувалась ст. 22 КПК УРСР, яка забороняє домагатись показань від обвинуваченого слідчим органам шляхом насильства, погроз та інших незаконних заходів.

Так, Шевченко заявляв Лук'яненку, що він може впиратися, закон дає їм два місяці для ведення слідства, але якщо буде потрібно, то вони будуть тримати 5, 6, 8 місяців, а доб'ються того, що він і другі підпишуть те, що їм буде потрібно. Аналогічно заявляли нам слідчі Денісов, Клименко і другі.

До кожного з нас підсажували в камери своїх агентів. Так, з Лук'яненком сидів таємний агент розвідки Львівського КДБ, з Кандибою — агенти Хом'як Степан та Сокирко Микола, з Кіпишом — Олекс. Тарасович ,а він же з Віруном вже проходив під прізвищем Вахула. Усі вони представляли себе за укр. націоналістів і арештовані ніби по тих чи інших вигаданих справах. Увесь час вони вони спровоковували на різні антирадянські теми, розказували про різні страхіття, які можуть чинити органи КДБ щодо арештованих, що єдиний вихід, щоб уникнути різних тортур, то краще зізнатися у своїх злочинах і піти на розкаяння і др. провокаційні різні заходи.

Шляхом погроз, обіцянок нач. слідчого відділу Сергадєєв, ст. слідчий Денісов добилися від Луцькова давати вигідні їм, а нашій справі на шкоду, покази, за що пообіцяли звільнити його ще до суду.

Так, Луцьків на протязі усього слідства заявляв, що ніби Лук'яненко схиляв його готуватися до збройної боротьби проти рад. влади, бо мирним шляхом неможливо буде добитися виходу України із складу СРСР, що ніби на зборах 6/XI — 1960 р. Лук'яненко, Кандиба і Вірун заявляли про необхідність готуватися як можна скоріше до збройної боротьби, засилати своїх людей в армію, вербувати офіцерів і т. д.

Але Луцьківа обманули і разом з другими засудили як зрадника Батьківщини, після чого йому заявили, що так потрібно було, і він вийде через два роки, якщо буде продовжувати співпрацювати з ними в таборі. Однако, минуло вже 5 років, а Луцьків, як і другі, досі в таборі. З початку 1964 р. він почав писати скарги у різні судово-прокурорські і партійні органи з вимогами звільнення його з табору на волю, в яких викриває усіх тих осіб, які завербували, та розказує, що давав відносно усіх нас неправдиві покази. Відповідним властям це не сподобалося і тому вони вирішили Луцьківа заховати в божевільнім домі, де він і перебуває уже другий рік у центральній лікарні Мордовських таборів — п/я 385 — 3. Про згадане яскраво свідчать дві копії його заяв, які при цьому додаю.

А тому напрошується питання, чи могли такі людці — ярі великодержавні російські шовіністи і їх підголоски, русифіковані українці — об'єктивно підійти до розслідування справи тих людей, які попали у їх руки в основному тільки за те, що стали на шлях захисту своєї рідної мови, захисту своїх прав, своєї нації і її державності, від подібних у всьому їм типів? Безумовно — що ні. Вони підійшли до розслідування справи явно однобічно, з позицій насильства, фальсифікації, злоби і помсти відносно нас, поробивши з нас ярих ворогів народу у вигляді так званих зрадників Батьківщини.

Не кращим було відношення відносно нас і під час судового розгляду справи. Так, замість розгляду справи у приміщенні обласного суду або в клубі чи в іншому приміщенні ,куди мали б широкий доступ громадяни, справа розглядалася у приміщенні ізолятора КДБ, де нас тримали під час ведення попереднього слідства. А це зроблено з метою проведення судового слідства (розгляду справи) в абсолютній ізоляції від громадськості і взагалі народу, незважаючи на те, що згідно ст. 91 Конст. УРСР і ст. 111 Конст. СРСР „Розгляд у всіх судах СРСР відкритий ,оскільки законом не передбачені винятки". Але що для них Конституційний (основний) закон, коли для таких людців кримінальний закон вищий від найвищого закону, де вони і знаходять „лазейкі". Так згідно ст. 20 КПК УРСР (гласність судового розгляду) говориться, що „Розгляд справ у всіх судах відкритий, за винятком випадків, коли це суперечить інтересам державної таємниці".

(Далі буде)

Арабський терор в Тель-Авіві спричинив заворушення проти арабів

Тель-Авів. — Три бомби вибухли в середу 4 вересня ц. р. в саме полудне на центральній автобусовій стації в столиці Ізраїлю Тель-Авіві, або в безпосередній околиці. Це був час, коли на автобусовій стації і в сусідній торговиці було найбільше людей. Бомби з годинниковими апаратами були приміщені в металевих кошах на сміття. Відламки бомб разом із відламками металу з отих кошиків поранили 50 осіб та вбили одного цивільного ізраїльця. Постала паніка і ще поки вона уляглась — юрба жидів, здебільша молодь, кинулася мститися на місцевих та прибулих з інших місцевостей арабів. Здемольовано багато крамниць, понищено багато автомобілів, між ними й ізраїльські. Коли ізраїльські поліціянти намагалися ставати в обороні арабів — юрба поранила також кількох поліціянтів. Військо й поліція оточили весь той квартал. Арештовано кількадесять осіб, запідозрілих в тому бомбовому атентаті. Нема сумніву, атентат перевели арабські терористи, мабуть з-зовні, бо техніка того останнього атентату була та сама, що недавній бомбовий атентант, переведений в Єрусалимі. Напередодні три ізраїльські вояки згинули, а четвертий був поранений, коли їхнє військове авто наїхало недалеко нового ізраїльсько-сирійського кордону на міну. Водночас у Ню Йорку відбулося засідання Ради Безпеки ОН, на якому представник Ізраїлю виступав проти терористичної акції арабів.

Д-Р Б. ГНАТЮК ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ОДВУ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

екзекутивний заступник голови — Володимир Різник; заступники голови — інж. Степан Куропась, проф. д-р Петро Ю. Стерчо, Павло Дорожинський і д-р Богдан Шебунчак; генеральний секретар — Роман Шраменко; організаційний референт — ред. Михайло Панасюк, фінансовий референт — інж. Омелян Суховерський, господарський референт — д-р Роман Клюфас, скарбник — проф. Степан Стецик, культурно-освітній референт — проф. Михайло Михалевич; вільні члени — ред. Ярослав Гайвас, д-р Володимир Михайлів, д-р Володимир Комаринський, д-р Орест Городиський, полк. Ілярiон Поліщук, мгр. Теодозій Онуферко, Петро Ґенґало, д-р Мирослав Чаповський та Володимир Зуляк.

б) Контрольна Комісія: голова — інж. Михайло Нич, члени: інж. Володимир Колодій, Лев Куделя, проф. Андронік Копистянський, Микола Бігун, Роман Крупка та Степанія Букшована.

в) Організаційний Трибунал: голова — д-р Денис Квітковський; члени — мгр. Михайло Середович, інж. Іван Харамбура, Іван Попович і Степан Кричук.

В рамках З'їзду, в неділю відправлено Св. Літургію за спокій душ померлих членів ОДВУ п'ятьма священиками, на чолі з деканом о. шамб. Тиханським, в Українській Католицькій каплиці на Оселі та посвячено остаточне вивінування цієї каплиці. Полеву православну Св. Літургію відслужив о. прот. Юрій Красевич, бувший упівець з Волині, за спокій душ поляглих борців Українського Резистансу, зокрема УПА, похідних груп ОУН під час другої світової війни і ін. Члени СВУР організовано взяли участь.

На з'їздовому бенкеті, що ним дотепно керував інж. Степан Куропась, головну промову виголосив генеральний секретар Світового Конгресу Вільних Українців — п. Микола Плавюк, а 30-ту річницю Карпатської Держави, а зокрема створення „Карпатської Січі", пригадав у своєму привіті д-р Степан Росоха, б. заступник голови Сойму Карпатської України.

Поруч із З'їздом ОДВУ відбувався З'їзд Українського Золотого Хреста, братньої організації в системі ОДВУ, який перевибрав пані д-р Марію Квітковську на голову.

В хвилині глибокого жалю ділимося з Українським Громадянством у світі сумною вісткою, що дня 2-го вересня 1968 року, згідно з волею Всевишнього, відійшов від нас на 58-му році життя

бл. п. АНДРІЙ СТЕЦЯК

член-засновник, колишній голова і довголітній член Управи Українського Хору ім. Тараса Шевченка, та заслужений працівник українського громадського і культурного життя.

Прохаючи Всевишнього про всі Господні ласки для нашого Незабутнього Провідного Члена, складаємо всій ВІЦ, Рідні Покійного вислови сердечного й глибокого співчуття.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР ім. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Клівленд, Огайо

Отсим ділимось сумною вісткою з Членами Українського Народного Союзу та всім Українським Громадянством у вільному світі й в Україні,
що дня 2-го вересня 1968 року о год. 4-ій рано відійшов у Вічність після короткої серцевої недуги

бл. п. АНДРІЙ СТЕЦЯК

народжений 10-го грудня 1910 року у м. Немирів, Зах. Україна; член-основник 240-го Відділу УНСоюзу ім. полк. Євгена Коновальця; довголітній секретар і скарбник цього Відділу; заслужений діяч Українського Народного Союзу й його організатор у Клівленді; провідний член багатьох українських громадських організацій і товариств.

Покійний залишив горем прибиту Рідню, дружину Анну, дітей — Любу, Галину й Ореста, як теж всю Українську Громаду Великого Клівленду.
Хай вільна земля Вашингтона буде Йому легкою!

УПРАВА й ЧЛЕНСТВО
240-го Відділу УНСоюзу ім. полк. Євгена Коновальця в Клівленді, Огайо.

Замість квітів на могилу
сл. п.
адвоката д-ра Константина Третяка
бувшого сотника УСС
на Фонд Катедри Українознавства
складають:
УККА — Відділ Пассейк-Кліфтон — 25.00 дол.
Українська Централя в Пассейку — 25.00 дол.

Понеділок, 9-го вересня 1968 р.
У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Невіджалуваного МУЖА, ТАТУНЯ та ДІДУСЯ

бл. п. радника ІВОНА ГОЛУБОВИЧА

будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
у Церкві СВ. АРХ. МИХАЇЛА, Ню Гейвен, Конн. о год. 8-ій рано та
у Церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, Нюарк, Н. Дж. о год. 7:30 рано
подає до відома Родині, Приятелям та Знайомим
дружина МАРІЯ ГОЛУБОВИЧ
донька ЛАРІССА ПЕНЦАК з Мужем та Дітьми

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. ВАДИМА КІПИ
члена-основника і першого голови 457-го Відділу Українського Народного Союзу „Культура"
на Церкву-Пам'ятник в Бавнд Бруку, Н. Дж.
15.00 долярів зложив
457-ий ВІДДІЛ УНС в Ню Йорку

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. о. МАТВІЯ МОКРІВСЬКОГО

довголітнього декана Яворова, почесного крилошанина Перемиської Капітули, бувшого в'язня большевицьких концентраційних таборів
буде відправлена
ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
в неділю, 8-го вересня 1968 р.
о год. 12-ій дня
в українській католицькій церкві
ЧЕСНОГО ХРЕСТА
при 31-12 — 30th Street, Astoria, N.Y.
Просить про молитви —
РОДИНА

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Найдорожчого МУЖА

бл. п. СТЕФАНА ПШИКА

будуть відправлені за упокій Душі
СЛУЖБИ БОЖІ
в СЕРЕДУ, 11 ВЕРЕСНЯ 1968 р. о год. 8-ій рано в українській католицькій церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ у Нюарку, Н. Дж.;
в СУБОТУ, 14 ВЕРЕСНЯ 1968 р. о год. 8-ій рано в церкві СВ. ПОКРОВИ в Озон Парку, Квінс, Н. Й. та о год. 9-ій рано у церкві СВ. ЮРА в Ню Йорку.
Приятелів та Знайомих просить про молитви за спокій Душі
дружина АННА

СПОРТ

Редагує В. Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„Тризуб", Філядельфія — „Дартс", Вашинґтон, товариські футбольні змагання, до яких виступить дружина „Тризуба" в новому складі з українськими змагунами, відбудуться в неділю, 8-го вересня, о год. 2.30 по полудні на Гюстон Стадіоні при 29-ій і Камбрія вулицях у Філядельфії, Па.

УСК Ню Йорк — Грецько-Ам. СК, мистецькі змагання „Великої Десятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 8-го вересня, о год. 3-ій по полудні на грищі Айнтрахт Овал в Асторії, Н. Й. О год. 1.15 передзмаг дружин резерв.

— о —

ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР У ПОДВІЙНИХ ГРАХ НА СОЮЗІВЦІ

В суботу і неділю ,14-го і 15-го вересня на Союзівці, відбудеться тенісовий турнір у подвійній грі чоловіків та юнаків і в мішаних парах. Влаштовує ці змагання тенісу в подвійних грах Карпатський Лещетарський Клюб з Ню Йорку з нагоди 15-ліття Союзівки. Переможці поодиноких конкуренцій, як і ті, які здобудуть другі місця, одержать чаші Союзівки.

ДРУГА ПОРАЗКА ФУТБОЛІСТІВ „ЛЕВІВ"

„Леви" — „Кікерс" 0:2

Шикаґо, 25-го серпня. — До зустрічі з аматорським чемпіоном ЗСА виступили „Леви" без стандартного воротаря Кутинського, оборонця Еліяшевського, помічника Полюховича і без двох кращих напасників, Ноги і Арґедаса. Цих змагунів мусіли заступити резервові: на воротах Бойкевич, в обороні Дижурко, в помочі Рокко, а в нападі Лоско, Ліонартович і юнак Степан Мінтянський. Хоч у послабленому складі, дружина „Левів" заграла краще, як у зустрічі з „Фіхте Рамс", лише брак було викінчення — використання ворітних нагод. „Кікерс" безнастанно „тиснули" дружину „Левів", так що воротар мав дуже багато стрілів. Добре заграли теж оборонець Медина та помічник Кампані, а помічник Іваник був багато кращий в другій півгрі, бо в першій він надто кричав і мав суперечки з суддею Крулем. Ціла дружина „Левів" заграла ці змагання жертвенно і з посвятою, що при кращій стрілової диспозиції могло було спричинити „Кікерсам" прикру несподіванку. На 75-ій хвилині судді виключили з гри напасника Альмайде і від тоді „Леви" грали вже до кінця зустрічі в десятку.

Якщо „Леви" візьмуться до солідних тренінґів і гратимуть дальші змагання з такою самою жертвенністю і посвятою, то вони зможуть зробити ще неодній дружині несподіванку та вийти з теперішнього положення в табелі на „чисті води". Треба тепер пильніше попрацювати над дружиною і присвятити більше уваги місцевим українським юнакам, замість спроваджувати коштовних професіоналів та платити їм зайво гроші, яких „Леви" й так не мають у своїй касі.

Управа „Левів" робить старання, щоб мати в складі дружини якнайбільше українських змагунів. В цьому повинно допомогти „Левам" українське громадянство Шикаґа й околиці, бо „Леви" є загальним надбанням цілої громади. В наступному році святкуватимуть „Леви" 20-річчя свого існування, яке варто б гідно відзначити також на грищах, висилаючи знову до змагань сильну і репрезентативну дружину, як це було десять років тому. В 1969 році Вища Дивізія Національної Футбольної Ліґи Шикаґа складатиметься з 12 дружин, і треба б подбати, щоб у цій дванадцятці опинилися теж „Леви".

В останніх змаганнях „Леви" грали в такому складі: Бойкевич, Медина, Дижурко, Компані, Іваник, Аквіляр, Лоско, Альмайде, Шлапак, Яворський, Гаррісон, Ліонартович, Рокко і Мінтянський.

„Леви" рез. — „Кікерс" рез. 2:0

Резерва „Левів" зробила симпатикам приємну несподіванку, перемагаючи перший раз сильну дружину німців з рахунком 2:0. Ворота для „Левів" стріляли: Гординський і Степан Мінтянський. До перемоги чимало причинився знаменитий воротар з Колюмбії Альфонсо Альзапе. Резерва „Левів" солідно тренує два рази на тиждень і тому має успіхи. Тепер резерва „Левів" займає в табелі резерв Вищої Дивізії третє місце з точками 13:5 і відношенням воріт 32:18.

„Крила" дорісг — „Леви" дорісг 4:0

„Крила" перемогли 4:0 неповний склад дружини доросту „Левів", яка грала з дев'ятьма змагунами. Це були мистецькі змагання Південної Дивізії Ліґи Доросту.

Петро Головатий

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 8-го ВЕРЕСНЯ 1968 р.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва Сокіл — 336 Відд. о год. 11-1 по пол. в шкільній кімнаті св. Йосафата при 5720 Стейт Ровд. Проситься чл. вирівняти свої залеглості. — В. Шмагло, предс., Гр. Кісіль, секр.

MONESSEN, Pa. Місячні збори 338-го Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Залі на 2-ій вулиці, 213 Скулмекер Аве. Проситься чл. прибути і вирівняти чл. вкладки. — П. Янковський, предс., М. Куць, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. Василія Вел., — 364 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 3161 E. 93rd Street. — Управа Відд.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва Єдність — 163 Відд. о год. 12-ій дня в домі Горожан, 847 N. Franklin St. Всі довжники повинні вирівняти свої залеглості до 25-го кожного місяця. — С. Филик, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла — 102 Відд. зараз по співаній Сл. Божій о годині 11:30 в церковній залі св. Йосафата, 5720 State Rd. — І. Попович, предс., М. Вобечко, кас.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання чл. вкладок за місяць вересень від членів Т-ва Дністер — 430 Відд. як слідує: в неділю, 8 вересня в Тризубі, в год. 1-3 по пол.; в неділю, 15 вересня від 11:30-1:30; в Укр. Клюбі, Френклін вул.; в суботу, 21 вересня в Укр. Клюбі при 23 і Бравн вул. в год. 7-9 веч. — О. Вакай.

ПАЛЯТЬ СОВЄТСЬКИЙ ПРАПОР

Під час демонстрації-протесту проти окупації Чехо-Словаччини Москвою, яка відбулася в Мехіко Ситі перед будинком совєтської амбасади, мексіканська молодь спалює совєтський прапор

ТАРЗАН, ч. 6055. Біля кратера вулкану...

Тарзан та Іто безпечно виминули великих ящірок і дійшли до входу на долину з великим кратером. — Це наш забутий світ! — сказав Тарзан Ітові, коли вони взяли як зразок великої кукурудзи. — Дивіться, Тарзане, дим! — Ні, Іто, це пара! Десь там під нами цей старий вулканічний кратер ще діє!! Подивімся.

— Ай! Вода капнула на мене і попекла! — Це гаряча вода! Ми в ній зваримо нашу кукурудзу. Уважайте, щоб вода не бризнула на вас!

— Наша кукурудза звариться в ній за кілька мінут. Стійте здалеку, Іто! Коли б ви впали до неї, ви зварилися б живцем! — Та ж це магічне місце, Тарзане!